

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Α) Κύρωση της από 7.12.2023 τροποποίησης της από 31.7.1995 Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε." - Β) Κύρωση του από 4.1.2024 Ιδιωτικού Συμφωνητικού μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "Αεροπορία Αιγαίου Ανώνυμη Αεροπορική Εταιρεία"»

Ι. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε μετά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, αποτελείται από τρία (3) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων του νόμου.

Με το Άρθρο πρώτο αποκτά ισχύ νόμου η από 7-12-2023 τροποποίηση της από 31-7-1995 Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.», η οποία κυρώθηκε με τον ν. 2338/1995 («Κύρωση Σύμβασης Ανάπτυξης του νέου Διεθνούς Αεροδρομίου της Αθήνας στα Σπάτα, ίδρυση της εταιρείας "Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.", έγκριση περιβαλλοντικών όρων και άλλες διατάξεις»), καθώς και το συνημμένο σε αυτή Παράρτημα. Με την εν λόγω σύμβαση, όπως ισχύει μετά τις τροποποιήσεις της, που κυρώθηκαν με το Π.Δ. 67/2008 και το άρθρο πρώτο του ν. 4594/2019, η Εταιρεία ανέλαβε το έργο της μελέτης, κατασκευής, ολοκλήρωσης, θέσης σε λειτουργία, συντήρησης, λειτουργίας, διοίκησης και ανάπτυξης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών.

Η εδώ φερόμενη προς ψήφιση τροποποιητική σύμβαση, στο κυρίως μέρος της, αφενός μεν παραπέμπει στο Παράρτημα, όπου περιλαμβάνονται οι υπό κύρωση τροποποιήσεις, αφετέρου δε ορίζει τις αιρέσεις από την πλήρωση των οποίων εξαρτάται η θέση της σε ισχύ, ήτοι κύρωση της τροποποιητικής σύμβασης με νόμο και ολοκλήρωση πώλησης και μεταβίβασης μετοχών από το Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. σε ιδιώτη. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, δίνεται νέος ορισμός για τον όρο «Εισαγωγή στο Χρηματιστήριο», ρυθμίζεται το πλαίσιο για το ανώτατο όριο κατοχής μετοχών με δικαίωμα ψήφου, καθορίζονται οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή, και τροποποιείται το πλαίσιο παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης του Ακινήτου ή/και των Προσθηκών Επικαρπίας ή/και τμημάτων αυτών, καθώς και το πλαίσιο επίλυσης διαφορών κατά τη σύμβαση ή σε σχέση με αυτήν.

Με το Άρθρο δεύτερο αποκτά ισχύ νόμου το από 4-1-2024 ιδιωτικό συμφωνητικό, το οποίο υπεγράφη μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Αεροπορία Αιγαίου Ανώνυμη Αεροπορική Εταιρεία» και αφορά οικονομική ενίσχυση, με τη μορφή άμεσης επιχορήγησης, ποσού εκατόν είκοσι εκατομμυρίων ευρώ (120.000.000 €) προς την εν λόγω εταιρεία, για την αποκατάσταση της άμεσα συναρτώμενης με την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 ζημίας που υπέστη, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 30 («Χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης στην εταιρεία "Αεροπορία Αιγαίου Α.Ε." δυνάμει του άρθρου 107 (2) (β) ΣΛΕΕ») του ν. 4772/2021. Η εν λόγω ενίσχυση, με αριθμό υπόθεσης SA.59462/12-11-2020, είχε εγκριθεί με την C(2020) 9641/23-12-2020 απόφαση της Επιτροπής, κατά τα αναφερόμενα δε στο σχετικό δελτίο τύπου (IP/20/2521), «η Επιτροπή αξιολόγησε το μέτρο βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το οποίο παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να εγκρίνει μέτρα κρατικής ενίσχυσης που χορηγούν τα κράτη μέλη με σκοπό την αποζημίωση συγκεκριμένων επιχειρήσεων ή τομέων για ζημίες που προκαλούνται άμεσα από έκτακτα γεγονότα. (...) Η Επιτροπή έκρινε ότι το ελληνικό μέτρο θα αντισταθμίσει τη ζημία που υπέστη η Aegean Airlines, η οποία συνδέεται άμεσα με την έξαρση του κορωνοϊού. Θεώρησε επίσης ότι το μέτρο είναι αναλογικό, δεδομένου ότι η ενίσχυση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την αποκατάσταση της ζημίας» (βλ. την από 3-2-2021 έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου «Διενέργεια Γενικών Απογραφών έτους 2021 από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, επείγουσες ρυθμίσεις

για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας του κορονοϊού COVID-19, επείγουσες δημοσιονομικές και φορολογικές ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις»).

Ειδικότερα, με το φερόμενο προς ψήφιση ιδιωτικό συμφωνητικό τα συμβαλλόμενα μέρη δηλώνουν ότι οι ενέργειες στις οποίες προέβησαν μετά τη θέση σε ισχύ του άρθρου 30 του ν. 4772/2021, ήταν σύμφωνες με τον νόμο, καθώς και με το κανονιστικό και συμβατικό πλαίσιο που διείπε τις ενέργειες αυτές, ήτοι, μεταξύ άλλων: απόφαση ΓΣ της εταιρείας περί αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της, καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου και διάθεση νέων μετοχών, αίτηση της εταιρείας για καταβολή της ενίσχυσης με υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών, καταβολή της ενίσχυσης, έκδοση τίτλων παραστατικών δικαιωμάτων κτήσης κοινών μετοχών, που ενσωματώθηκαν σε πολλαπλό τίτλο με δικαιούχο το Ελληνικό Δημόσιο (το κείμενο παρατίθεται στο υπό κύρωση συμφωνητικό), δήλωση για άσκηση του συνόλου των δικαιωμάτων κτήσης των μετοχών της εταιρείας, έγκριση του προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσης από την εταιρεία και της εκταμίευσης για την απόκτηση του συνόλου των Τίτλων Κτήσης Μετοχών με την καταβολή σε τραπεζικό λογαριασμό του κατόχου (Ελληνικού Δημοσίου) ποσού συνολικού ύψους ογδόντα πέντε εκατομμυρίων τριακοσίων ογδόντα εννέα χιλιάδων εξακοσίων εξήντα εννέα ευρώ και ογδόντα δύο λεπτών (85.389.669,82 €), καθώς και καταβολή του εν λόγω ποσού. Περαιτέρω τα συμβαλλόμενα μέρη δηλώνουν ότι το τίμημα για την απόκτηση των Τίτλων Κτήσης Μετοχών από την εταιρεία προσδιορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 4772/2021, καθώς και ότι αμφότερα έδρασαν βάσει της συναλλακτικής καλής πίστης.

Στο Άρθρο τρίτο ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί της διοικητικής σύμβασης και του νομικού καθεστώτος που τη διέπει

Η διοικητική δράση του κράτους εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή της διοικητικής σύμβασης (βλ. Σπ. Φλογαΐτη, Η διοικητική σύμβαση: έννοια και φύση, Αθήνα, 1991, σελ. 21). Η κύρωση της σύμβασης με νόμο είναι συνήθης πρακτική και κρίνεται αναγκαία όταν η σύμβαση είτε καταρτίσθηκε με διαδικασία διαφορετική από εκείνη που προβλέπουν οι γενικές ή ειδικές διατάξεις, είτε περιέχει όρους που δεσμεύουν τρίτους (μη συμβαλλόμενους), είτε περιέχει όρους που αντίκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία ή ρυθμίσεις για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση της σύμβασης με διαιτησία. Στις περιπτώσεις αυτές η σύμβαση καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, η ισχύς της όμως εξαρτάται από την κύρωσή της με νομοθετική

πράξη. Αν η σύμβαση δεν έχει κυρωθεί με νόμο, οι όροι της δεν δύνανται να υπερισχύσουν διατάξεων της νομοθεσίας (βλ. ΣτΕ 880/2016 και 21/2019, καθώς και Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2017, σελ. 184 επ.).

Εξ άλλου, όπως γίνεται δεκτό και έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, όταν κυρούται σύμβαση με νομοθετική πράξη, οι σχετικοί με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων όροι της εξακολουθούν να έχουν συμβατικό χαρακτήρα. Αντιθέτως, οι όροι της που αποκλίνουν από τις ισχύουσες διατάξεις ή θέτουν απρόσωπους κανόνες που δεσμεύουν τρίτους, έχουν ισχύ τυπικού νόμου και, ως εκ τούτου, οι διοικητικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτών είναι δυνατόν να προσβάλλονται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ., ενδεικτικά, τις εκθέσεις επί των νομοσχεδίων «Κύρωση της Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της εταιρείας ENERGEAN OIL & GAS- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη χερσαία περιοχή “Αιτωλοακαρνανία”» (ν. 4524/2018), «Κύρωση Σύμβασης Παραχώρησης του Έργου της Μελέτης – Κατασκευής – Χρηματοδότησης – Λειτουργίας – Συντήρησης και Εκμετάλλευσης του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης και Μελέτη – Κατασκευή και Χρηματοδότηση των Οδικών του Συνδέσεων και άλλες διατάξεις» (ν. 4612/2019), «Κύρωση της από 3.2.2020 επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς – Έργο Ι και της από 3.2.2020 τροποποιητικής σύμβασης της από 3.6.2019 επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς – Έργο VI μεταξύ του Ιδρύματος «Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος» και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της Υγείας» (ν. 4667/2020), «Κύρωση της από 24.06.2021 Συμφωνίας Τροποποίησης Διατάξεων της από 31.05.2007 Σύμβασης Παραχώρησης για το Έργο «Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία, Συντήρηση και Εκμετάλλευση του Αυτοκινητοδρόμου Κεντρικής Ελλάδος (Ε65)» που κυρώθηκε με τον ν. 3597/2007 (Α΄ 168), όπως αυτή τροποποιήθηκε: 1) με την από 28.11.2013 «Συμφωνία Τροποποίησης Διατάξεων της Σύμβασης Παραχώρησης» που κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4219/2013 «Κύρωση των Συμφωνιών Τροποποίησης των συμβάσεων παραχώρησης των μεγάλων οδικών έργων και ρύθμιση συναφών θεμάτων» (Α΄ 269), 2) με την από 19.12.2013 «Συμφωνία Τροποποίησης Διατάξεων της από 28.11.2013 Συμφωνίας Τροποποίησης Διατάξεων Σύμβασης Παραχώρησης» που κυρώθηκε

με το άρθρο 44 του ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων» (Α' 176)» και 3) με την από 11.12.2018 «Συμφωνία Τροποποίησης Διατάξεων της Σύμβασης Παραχώρησης» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4586/2018 (Α' 217)» (ν. 4817/2021)).

Αθήνα, 10.01.2024

Ο εισηγητής
Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών